

Argentinië

Deel 2

Buenos Aires, tanguero met versleten schoenen

Wanneer je in Buenos Aires op straat een hand opsteekt, bijvoorbeeld om een gebouw aan te wijzen, dan stopt er een taxi. Ze zijn zo talrijk als wespen bij een zomerse picknick en ze hebben dezelfde zwart-gele kleur als die insecten. Het zijn allemaal geregistreerde taxi's die door verschillende firma's de straat worden opgestuurd. Het instaptarief bedraagt 4,60 pesos en vervolgens loopt de teller op met 0,46 pesos per 200 meter dat de taxi rijdt. Wanneer je dat bedrag deelt door zes dan heb je ongeveer de vertaling in „onze“ euro. Of er ook vrije ondernemers zijn die met niet geregistreerde auto's de markt afschuimen, dat weet ik niet. Het lijkt me hoe dan ook niet aangewezen gebruik te maken van de diensten van zulke lui. Bovendien tref je onder de echte chauffeurs wel eens een volleerde stads-gids zodat je tijdens de rit nog voorzien wordt van de nodige weetjes en toeristische informatie. Of het is, aan het andere uiteinde van het spectrum, iemand die geen mond open doet. Dat zal overigens wel zo zijn in elke grote stad waar ook ter wereld.

Breed

Wanneer je een stadsplan van Buenos Aires bekijkt dan valt het onmiddellijk op dat het een mozaïek is van bijna perfect vierkante blokjes. De straten zijn hoofdzakelijk rigoureus recht en ze kruisen mekaar onder rechte hoeken. Wat er staat aan huizen en andere gebouwen heet dan een „blok“. Aanwijzingen naar een bepaalde plaats zijn dus niet zelden

Een stukje stadsplan van Buenos Aires. Met de brede streep die de Avenida de 9 de Julio is. En het dambord van hoofdzakelijk rechte straten.

van het soort dat je, bijvoorbeeld, na twee blokken links- of rechtsaf moet en vervolgens weer zoveel blokken verder. Al dat rechtlijnige gedoe is nogal eens verwarrend. Toch is er één straat waarin je je onmogelijk kan vergissen: de *Avenida de 9 de Julio*. Algemeen aanvaard als zijnde de breedste straat ter wereld. De cijfers daaromtrent lopen nogal uiteen. 110 meter, zegt de ene bron, 140 (!) zegt een andere. 16 rijvakken breed volgens A, 14 volgens B. Hoe dan ook met een strook park in het midden met nu bloeiende *jacarandas*. Maar goed ook dat die onbereden streep er ligt want anders kon je als voetganger nooit zonder gevaar

die avenue oversteken. Zelfs nu nog. Ik geef het je te doen om de 9 de Julio van de ene naar de andere kant te lopen en terug in, pakweg, vijf minuten. Je moet van redelijk goeden huize zijn om het gedaan te krijgen. Oversteken wanneer het voetgangerslicht op rood staat is geen optie. Tenzij je per se in het ziekenhuis wil belanden met ernstige verwondingen wegens overreden. Je kan dan wel „genieten“ van de medische verzorging die voor iedereen gratis is. Dixit één van onze gidsen. Ik voelde me echter niet geroepen die beweging aan de praktijk te toetsen.

Dat de avenue zo breed is komt doordat men een heel stadsblok van meerdere vierkanten uit het dambord van het stratenpatroon heeft gelicht. Niet minder dan 60 000 vierkante

meter gebouwen werden tegen de grond gesmaakt. Het maakte dat duizenden bewoners elders een onderkomen moesten zoeken. En dat was alleen maar om het aanleggen van het eerste deel mogelijk te maken! Langsij de belangrijkste verkeersader ligt aan elke zijde nog eens een straat. Cerrito aan de ene en Lima aan de andere kant. Naargelang die al dan niet meegerekend worden komt men allicht tot de verschillende cijfers die te vinden zijn voor de breedte van het geheel.

Er bestonden al plannen voor deze avenue in 1888. Er rees nogal wat protest want een hele schare eigenaren van de gebouwen die zouden gesloopt worden klommen collectief in de gordijnen. Het maakte dat het tot 1935 duurde voordat effectief met de aanleg werd begonnen. Het duurde echter tot in de zestiger jaren van vorige eeuw voordat kon gezegd worden dat het werk klaar was. Dan nog kwamen een aantal aansluitingen er echter pas na 1980.

De onverzettelijke Franse ambassade

In het hele verhaal was er één partij die onverzettelijk het been stijf bleef houden en die uiteindelijk zijn zin kreeg. Wie of wat er verder ook moest wijken, de Franse ambassade bleef waar ze was. Niet alleen Frankrijk zelf verzette zich tegen de sloop, er waren ook lokaal verenigingen die bepleitten dat het gebouw van een bijzonder architectonische waarde was. Het is één van de talrijke imposante gebouwen in het rijke deel van de stad. Het Vaticaan is overigens ook in dat stadsdeel gevestigd met een ambassade. Niet bepaald in een bescheiden pandje trouwens.

Toen we er langs reden rekende de spraakzame taxichauffeur het tot zijn taak om ons te wijzen op het *Teatro Colón*. Het operage-

bouw dat jarenlang werd gerestaureerd en dat sinds kort weer in gebruik is genomen. Onze gids zei dat we vanaf de Avenida de 9 de Julio eigenlijk tegen de achterkant van het gebouw keken. Aan de andere kant ligt een pleintje met de oorspronkelijke toegang tot het gebouw. Het Teatro is over heel de wereld bekend en algemeen wordt het geroemd om

De obelisk in het midden van de Avenida de 9 de Julio op de Plaza de la República

zijn uitstekende akoestiek. Luciano Pavarotti zei ervan dat het Teatro Colón maar één nadeel had: de akoestiek was zo goed dat elk foutje bij een uitvoering goed hoorbaar was.

Hét icoon van Buenos Aires is de obelisk die midden op de 9 de Julio staat. Een witte, slanke stenen naald. De *Obelisco de Buenos Aires* is een nationaal historisch monument. Het verkeer wordt er aan weerszijden in een ruime boog omheen geleid en de ruimte die daardoor ontstaat wordt de *Plaza de la República* genoemd. Het is de kruising van Corrientes en de 9 de Julio. De obelisk werd gebouwd om de vierhonderdste verjaardag van de stichting van de stad in herinnering te brengen. Hij is 67,5 meter hoog. Voorheen stond er een kerk. Rondom de Plaza de la República glinsteren en knipperen de reusachtige lichtreclames op verschillende grote gebouwen. Daarmee heeft het wel iets van het Londense Picadilly Circus. Al is dit circus heel wat ruimer. Er is nog slechts één ander bouwwerk dat

Het standbeeld van Don Quijote

niet aan maar óp de 9 de Julio staat: een hoogbouw die voordien het Ministerie van Communicatie was. Die staat op de kruising met Moreno. Het is die building die de twee gezichten van Evita toont.

Men heeft hier telkens plaatsen uitgekozen waar straten mekaar kruisen om er een monument van een of andere soort neer te zetten. Zo staat er op de kruising met de Avenida de Mayo een modern ogend standbeeld dat overduidelijk *Don Quijote* voorstelt. Een grote held in de Spaanse literatuur uit een boek dat geschreven werd door Miguel de Cervantes. Don Quijote hield van lezen. Hetgeen in zijn tijd, 1605, nogal uit-

zonderlijk was vermits boeken toen schaars en dus zeer duur waren. Toch las hij heel veel. Vooral verhalen over koene ridders. Op een gegeven moment sloeg al dat ridderlijke en dappere gedoe hem in de bol. Hij ging echt geloven dat hij zelf een ridder was en samen met zijn gelijkmoedige assistent Sancho Panza en zijn aftandse paard Rocinante beleefde hij allerlei „ridderavonturen“. Het meest bekende daarvan is zijn gevecht tegen de windmolen. Hij meende in de molens dreigende reuzen te zien die mores moesten geleerd worden. Hij is het prototype van de idealist, een dwaze held die zich met zijn goede bedoelingen maar onpraktische daden belachelijk maakt.

Gek

De aire is nu niet bueno meer in Buenos Aires. Van goede lucht of gunstige winden is er maar weinig sprake meer. Dat was allicht wel anders toen in 1536 Pedro de Mendoza in dat gebied de eerste nederzetting de naam Santa Maria del Buen Aire gaf. De luchtkwaliteit wordt heden ten dage grondig verpest door het verkeer dat krankzinnig druk is. Met onder meer stadsbussen die nog nooit van een roetfilter hebben gehoord en die daardoor dikke zwarte dieselwalmen uitbraken. Het verkeer is niet alleen druk, het is ook nog eens een chaos. Om dat zelfs nog beter in de verf te zetten was er tijdens ons verblijf voor gezorgd dat ergens een transformator ontplofte. Waardoor een deel van de stad zonder stroom zat en de verkeerslichten uitvielen. Waar het anders al een pandemonium is, was het dan een rokende, stinkende, toeterende en schreeuwende hel waarin nagenoeg geen beweging meer zat. Nog meer dan anders wrongen auto's zich in virtuele ruimtes waarin je volgens mijn inschatting nog geen kinderwagen kwijt kon. En toch loopt het meestal goed af. Er waren opvallend weinig gedeukte auto's te zien. In tegenstelling met, bijvoorbeeld, Parijs waar ongeveer iedere auto wel een decoratieve kreukel schijnt te hebben. Een taxi-chauffeur van wiens diensten we gebruik maakten zei dat iedereen hier gek was. Hij inbegrepen. Waarop hij naarstig een andere luid toeterende auto opzij drukte. Alsof de auto's an sich nog niet genoeg zijn, bewegen zich tussen de voertuigen allerlei parlevinkers. Met een keur aan waren waaraan niemand behoefte schijnt te hebben. Ik heb tenminste nooit kunnen zien dat ze iets verkochten. Zelfs straatartiesten vertonen hun kunsten op het zebrapad gedurende de korte tijd dat het voetgangerslicht op groen blijft en de auto's inderdaad tot stilstand komen. Wanneer de stroom weer claxonnerend op gang komt moet de jongleur maar zien dat hij ongeschonden de kant haalt.

Argentijnen houden ervan lawaai te maken. Zelfs wanneer een auto met de afstandsbediening wordt afgesloten knipperen niet enkel de lichten maar produceert de auto ook nog een indringend geluid. Dat iemand plotseling bewonderend achter je fluit hoeft nog niet te betekenen dat een wat verhitte hidalgo zich waarderend manifesteert. Het is gewoon een auto die wordt afgesloten.

Een eigenaardigheid is verder dat je vrijwel nergens in Buenos Aires per auto linksaf mag

Alweer een betoging! Waarbij een deel van de 9 de Julio Avenue was afgesloten

in de war sturen. Honderden, zo niet duizenden, demonstranten marcheren door de straten terwijl ze op trommels slaan en met de Argentijnse vlag of wat ander textiel wapperen. Zelfs zij die van de Argentijnse geest doordeesemd zijn en thuis in de stad, kunnen niet bijhouden wie waartegen op een bepaald moment protesteert. Politie is overal en altijd aanwezig. Te zien aan de diverse uniformen hebben ze hier nogal wat verschillende merken en soorten van de sterke arm der wet.

Rijk

Wanneer je in het rijke gedeelte van Buenos Aires naar de imposante gevels loopt te kijken, of naar de vele winkels en restaurants, dan is het duidelijk dat je hier in een wereldstad te gast bent. Zowaar zelfs een beetje Europees. Algemeen aanvaardt men ook de euro als betaalmiddel want de peso is niet bepaald een valuta die zijn stempel drukt op de wereldeconomie. Ze weten daar dus wel harde munten naar waarde te schatten. Hun eigen geld is vooral papier en niet zelden bijzonder smerig. Letterlijk. Het stinkt, is gescheurd en weer opgelapt en ongelooflijk beduimd. Er is ook veel vals geld in omloop. Tenminste dat verzekerde ons een kelner die erop betrapte werd de biljetten waarmee we betaalden tegen het licht te houden. Volgens hem kan je zelfs bij geld dat je uit de muur trekt wel valse briefjes aantreffen. Goed, voor het geld moet je dus uitkijken en vooral niet gaan wisselen bij individuen die je op straat een bijzonder goede koers aanbieden. Ze bieden je enkel een bijzonder goede kans om bedrogen te worden.

Overal (niet alleen in Buenos Aires) zijn de voetpaden in slechte staat

Al zijn de gevels en de winkels dan soms wel bijzonder en interessant, je kan beter naar je voeten kijken want de voetpaden zijn een soort hindernisbaan. Ooit zijn ze in tegeltjes van diverse soort, aard, kwaliteit en grootte gelegd maar sindsdien is er niet meer naar omgekeken. Dus zijn er wel eens hele vlakken tegels verdwenen. Soms, maar lang niet altijd, heeft iemand er nogal slordig een kwak beton in neergesmeten om de zaak wat te egaliseren. Heel dikwijls is er nochtans niets aan gedaan. Dus wanneer je met je neus in de lucht in zo'n gat trapt, dan zou het wel eens kunnen zijn dat diezelfde neus opeens onzacht met de resterende tegeltjes kennismakt. Je zal hier maar slecht te been zijn of je met een kinderwagen of een ander karretje moeten verplaatsen. Laat staan dat je aan een rolstoel zou gebonden zijn. Dan kan je een tochtje in de stad wel schudden.

Schoon kan je de stoepen niet noemen maar ik zag er

Een hondenwandelaar

opvallend weinig hondenpoep. Dit ondanks dat er mensen zijn die er hun beroep van hebben gemaakt met honden te gaan wandelen. De welvarende bewoners van de appartementen hebben heel dikwijls een verwende keffer. Nu kan je een hond vele zaken leren maar voor zover ik weet niet dat hij naar het toilet gaat wanneer de natuur dat gebied. En doorspoelen doet zo'n dier al helemaal niet. Het beestje moet het van een redelijk vrij buitenshuis hebben. Nu zie je in Buenos Aires mensen die een bundel lijnen vasthouden en die zich zo met tien tot

vijftien verwende blaffers en keffers langs de straten bewegen. *Hondenwandelaars*. Of hoe zou je hun „beroep“ moeten noemen? Ik neem aan dat de hele meute zich naar een stadspark begeeft waar het naar hartenlust kan... Enfin, we houden het netjes. Verwonderlijk vind ik alleszins dat er in zo'n bende honden schijnbaar niet om de haverklap gebeten en gevochten wordt dat het haar in de rondte vliegt. Zouden Argentijnse honden beschaafder zijn dan het troetelvee dat hier rondloopt? Alleszins zijn er buiten Buenos Aires overal loslopende honden te zien. Ze behoren aan niemand toe, zien er niet noodlijdend uit en ze zijn absoluut niet agressief.

Arm

Wordt een deel van deze, getoupeerde, geparfumeerde *canis vulgaris* rotverwend, een deel van de *homo sapiens* in Buenos Aires heeft het lang niet zo breed en kan allerminst rekenen op een zorgzame behandeling. Toen we in de stad aankwamen lag het huisvuil in

Vuil in de straten

hopen in de straten. Naast de containers. Gecontroleerd heb ik het niet maar ik ga ervan uit dat die containers ook vol waren. Er werd ons gezegd dat de vuilophaaldienst in staking was. Logisch dus dat het vuil zich in de straten opstapelde. Maar aangenaam was het zeker niet. Soit. Na bijna een week, toen de staking al voorbij was bleven er echter hopen huisvuil liggen. Het blijkt dat hier nog wat anders aan de hand is. Er is hier zowaar een parallelle economie aan het werk! De *Cartoñeros*, mensen die er niet altijd uitzien alsof ze recent in bad zijn geweest, gaan gewapend met een rugzak de ophaaldienst vooruit. Elke zak huisvuil wordt opengemaakt en zorgvuldig geïnspecteerd op wat nog bruikbaar is. Wat daarvoor in aanmerking komt verdwijnt in de rugzak. Dat daarbij één en ander rondgestrooid wordt is een detail waaraan blijkbaar niet zwaar wordt getild. Er blijft vaak een boel verspreide rotzooi achter. Sommigen pakken het groter aan. Ze hebben een handkar met daarop een grote zak. Het soort big bag waarmee hier te lande wel eens

kiezel of zand worden geleverd. Deze zak wordt heel snel gevuld met complete vuilniszakken die vervolgens naar een verzamelpunt op de hoek wordt gebracht waar enkele „medewerkers“ de zakken nauwkeurig onderzoeken. Wat niet bruikbaar is wordt in het beste geval weer in de vuilniszak gestopt. Soms ook niet. Wat er overblijft staat klaar voor de ophaaldienst. Die, op haar beurt, neemt de hele zwik mee behalve de zakken die nog niet doorzocht zijn. Die zijn voor de volgende ronde. Vandaar dus de hopen vuilnis ondanks een werkende vuilnisdienst.

Onder deze zwarte vellen plasticfolie huizen mensen!

Ook hier wonen mensen!

Op onze, weliswaar beperkte, zwerftochten door de stad heb ik opvallende weinig bedelaars gezien. Indien ze er waren, dan meestal rond of bij een kerk. Een soort morele challenge van de gelovige die net een kaars had gebrand voor één of andere intentie en die zijn kansen op verhoord worden door de hemelse poppenspelers liever niet gehypothekeerd wilde zien. Daklozen waren er ook. Dat kon niet anders. Je vindt ze in alle grote steden. Maar veel waren het er toch ook weer niet. Wanneer ergens in een hoek langs de straat een hoop vodden opeens bewoog dan school daar wel een mens onder. Of ze hadden zich een soort tent gemaakt van zwart plasticfolie in de diepe nis van de vensters van een groot gebouw. Of ze sliepen zomaar in de open lucht in het midden van de Avenida de 9 de Julio.

Tijdens onze rit van en naar de internationale luchthaven van Buenos Aires en na ons bezoek aan La Boca kregen we in enkele flitsen een blik op de zelfkant van de stad. Huisachtige onderkomens, hokken en koterijen die vlak naast de autosnelweg waren gebouwd. En zelfs eronder! Hier eindigde het asfalt en ging het over in onverharde paden. Een woeste opeenstapeling van schijnbaar haastig in mekaar geflanste hokken. Een bidonville zonder bidons maar even troosteloos. Ik zag een hok in slordig gemetselde snelbouwsteen voorzien van een schotelantenne. En een ander met een blok voor airco. Met wasgoed aan de lijn op het „dak“ als een rijtje slordige vlaggen. En geen mens te zien. Nergens. Troosteloos en schokkend.

In mei...

Op een kluit bij elkaar zijn verschillende grote en interessante gebouwen te vinden rond de *Plaza de Mayo*. Het vroegere en tegenwoordige centrum van allerhande protesten.

In een hoek van het plein houden de veteranen van de oorlog om de *Islas Malvinas* zich

De veteranen van de Falklandoorlog (Malvinas) die zich miskend voelen

op. De Malvinas, bij ons beter bekend als de *Falklandeilanden*. Op een groot span-doek op het plein staat te lezen dat de Malvinas Argentijns waren en dat steeds zullen blijven. De eilanden werden weliswaar door een Brit ontdekt maar doorheen de eeuwen werden de rechten op deze onherbergzame stukjes land door verschillende partijen opgeëist. Met name Argentinië bleef er aanspraak op maken. In 1981 besloot de Argentijnse junta van Leopoldo Galtieri gebruik te maken van opgezweepte nationalistische gevoelens om de Falklandeilanden te bezetten. Niet zozeer omdat die op zich zo interessant of waardevol waren, maar wel

om zo de aandacht af te leiden van de vele interne Argentijnse problemen. Het ging daar toen namelijk alweer niet goed en de militairen voelden dat hun macht flink aan het tanen was. Ook in het Verenigd Koninkrijk heerste er een economische en sociale crisis. De Argentijnse legerleiding had ten onrechte aangenomen dat het oude Albion daarom niet op de bezetting zou reageren. Een misrekening. Juist daarom dat ook de Iron Lady Margaret Thatcher de aanval gebruikte om in haar land de neuzen in dezelfde richting te krijgen. Dat er daarbij mensenlevens op het spel stonden en effectief ook verloren gingen, was van ondergeschikt belang. Het kon haar immers en passant bij volgende verkiezingen winst opleveren. Wat het ook deed. In ruime mate zelfs. Argentinië veroverde en bezette in maart en april van 1982 de eilanden. Hierop stuurde het Verenigd Koninkrijk een speciale task force naar de eilanden om deze te heroveren. In juni landden Engelse troepen op de Falklandeilanden. De Britten wisten de eilanden vrij snel te heroveren. De oorlog kostte aan 649 Argentijnen en 258 Britten het leven. Hoe de Britten dat eventueel in gedachten houden weet ik niet, maar op de *internationale luchthaven Ezeiza* van Buenos Aires staat in de vertrekhal een plaat waarin de namen van alle Argentijnse gesneuvelden zijn gegraveerd. En nu voelen de veteranen van die strijd zich tekort gedaan en met de rug aangekeken. Al langer dan vandaag, overigens.

Dwaas

De *Plaza de Mayo* (hetgeen Mei-Plein betekent) vormt het hart van Buenos Aires. Nage-

De Plaza de Mayo

noeg alle belangrijke historische en politieke gebeurtenissen vonden hier plaats. Het plein stamt uit 1580. Meer dan eens is er ook geweld gebruikt op dit plein. Zo kan je in de marmeren platen aan een gebouw nog de kogelgaten zien van toen Perón in 1955 met geweld werd afgezet.

Toen de militaire junta aan de macht was, eind jaren zeventig van vorige eeuw, heeft dat dictatoriaal regime zich nog niet weinig misdragen. Een duistere periode in de bewogen geschiedenis van dit land. *De Vuile Oorlog*. Waar nochtans niet over gezwegen wordt. Ik had halvelings verwacht dat men die misstanden en de wreedheden uit die

tijd wel zou wegmoffelen maar dat blijkt niet het geval te zijn. Niet zoals in Spanje waar het bespreken van wat tijdens de burgeroorlog aan weerszijden is misdaan nog steeds een taboe is. Argentijnen aanvaarden wat gebeurd is zo te zien als een episode in hun geschiedenis die net zo goed te boek hoort gesteld te worden als meer roemrijke gebeurtenissen. En, om bij het voorgaande aan te sluiten: de Engelsen zijn niet per se de pispaal wanneer ze nu het land bezoeken.

Volgens cijfers van de Argentijnse regering verdwenen tussen 1976 en 1983 zomaar eventjes 13 000 mensen tijdens de dictatuur van de militaire junta. Mensenrechtenorganisaties hanteren zelfs het cijfer van 30 000 verdwijningen. Zogenaamd staatsgevaarlijke elementen werden opgepakt, zonder vorm van proces gevangen gezet en op wrede wijze gemarteld. Velen van hen, zeer velen, verdwenen in Nacht und Nebel. Onder hen waren ook kinderen en zelfs baby's. Daartegen kwamen de vrouwen die achterbleven in opstand. Initiatiefneemster was *Azucena Villafior*. In 1977 verdween zij met negen andere vrouwen spoorloos. Veel mogelijkheden om aan hun protest lucht te geven hadden de vrouwen niet maar ze begonnen in groepjes samen te komen op de Plaza de Mayo. Van de aanwezige militairen mochten ze niet samen gaan staan. Dus begonnen ze los van elkaar rond de zuil op het plein te lopen. De beweging groeide uit tot de *Asociación Madres de Plaza de Mayo* (Vereniging van Moeders van het Meiplein). Bij ons beter bekend als *De Dwaze Moeders*.

Met foto's in de hand van de *desaparecidos*, hun verdwenen verwanten, liepen ze rond de zuil. Alsmar in het rond. Waarbij ze hoofddoeken droegen die gemaakt waren van luiers. Nog elke week op donderdag om 15.30 uur lopen de Dwaze Moeders van de Plaza de Mayo een half uur lang hun protestrondjes. Ondertussen al verschillende tientallen jaren lang. Het schijnt nog steeds een aangrijpende gebeurtenis te zijn. De vorige president, Nestor Kirchner, beloofde een diepgaand onderzoek naar de verdwijningen van weleer. Hoe het daarmee staat is me niet bekend.

Roze

Aan de Plaza de Mayo staat een groot gebouw waar je onmogelijk naast kan kijken. Zelfs niet bij nacht. Dan al helemaal niet want het is dan uitbundig verlicht. Maar ook overdag valt het bijzonder op omdat het... roze is! Zeer toepasselijk wordt het dan ook *La Casa Rosada* genoemd, het Roze Huis. Het werd in 1894 gebouwd en het is sinds 1910 de zetel van de Argentijnse regering. Een deel van het gebouw is nu een museum waar antiquiteiten en ander voorwerpen getoond worden die aan nationale helden hebben toebehoord. Er zijn ook diverse portretgalerijen met de beroemdste personen die Argentinië heeft voortgebracht. De toegang tot het museum is gratis. Wat trouwens voor vrijwel alle musea het geval is. Wel moet je door de scanner en langs een paar streng kijkende militairen. Het Casa

La Casa Rosada in het avondlicht

Rosada wordt door een eregarde in een soort operette-uniform bewaakt.

Misschien is het Roze Huis wel het meest gefotografeerde gebouw in Buenos Aires. Al zal de obelisk dan een goede tweede zijn. In tegenstelling met wat sommige toeristen denken is het niet zo dat de president hier woont. Haar bedje staat in een royaal onderkomen in Los Olivos, een voorstad ten noorden van de stad. Wel is het zo dat ze hier werkt.

Tijdens de rondleiding mochten we even op een balkon van waar je over de Plaza de Mayo kon uitkijken. Niet het „echte“ balkon waar Evita Perón de adorerende menigten nog heeft toegesproken. En waar de Paus

ooit mocht verschijnen. De kwestie ligt nogal gevoelig net omdat in een deel van Argentinië dit balkon geassocieerd wordt met de aanbeden Evita. Voormalig president Carlos Menem stond Madonna in 1996 toe om ervan gebruik te maken voor de opnamen van de film Evita. Iets waarop menige bewoner van Buenos Aires geschokt reageerde. De meeste Argentijnen brengen het balkon echter in verband met de aankondiging van dictator Leopoldo Galtieri in 1982 dat Argentinië in oorlog was met de UK over de Malvinas.

De roze kleur van het gebouw heeft een geschiedenis. Al is het onzeker welke. Een eerste verklaring voor de toch merkwaardige kleur is dat toen het gebouw daar werd neergezet er twee politieke partijen aan de macht waren. Eén daarvan gebruikte rood als kenkleur, de andere wit. Meng die twee en ziedaar: roze! Een andere verklaring is wat onsmakelijk. De gevels zouden namelijk geschilderd zijn met koeienbloed. Dat droogde later in de zon tot een diep roze. Nogal onwaarschijnlijk, toch?

San Martín, hij weer

Ook aan de Plaza de Mayo staat de kathedraal van Buenos Aires, de *Catedral Metropolitana*. We waren er al een paar keer aan voorbij gewandeld zonder het gebouw als een kerk te herkennen. Dat komt door het nogal ongewone front ervan. Er staan twaalf Corintische zuilen die een driehoekig fronton dragen. Het ziet er uit als de voorgevel van een museum of een Griekse tempel. Niet als een kerk. De twaalf zuilen staan echter voor de twaalf apostelen en daar achter schuilt inderdaad het overdadige interieur van een katholieke

kerk.

De kathedraal van Buenos Aires bestaat al sinds de 16^e eeuw. Gerekend vanaf de eerste kapel in adobe die hier stond, zijn er al zes verschillende gebouwen op deze plaats verzezen. Meermaals moest daaraan gewerkt worden want ze vertoonden structurele problemen. Tot in 1832 de oude historische kerk zelfs instortte! De wederopbouw heeft gezorgd voor een bijzondere mix van stijlen. De kerk is opvallend laag. Binnenin is een mengeling van neo-Renaissance en neo-barok te zien. De kerk staat op de hoek van San

De erewacht bij het mausoleum van San Martín, de Vader des Vaderlands

Martín en Rivadavia.

In het Mausoleum in de kerk liggen de stofelijke resten van generaal Don José de San Martín, de vader van de Argentijnse staat. Toen wij er waren was er net een wisseling van de wacht aan het gebeuren. De tombe van San Martín wordt namelijk bewaakt door een wacht van twee soldaten in een antiek parade-uniform. Merkwaardig is daarbij dat de tombe van San Martín eigenlijk buiten de muren van de kathedraal ligt omdat hij vrijmetselaar werd voordat hij stierf. Hij ligt daar niet alleen want hij wordt vergezeld van generaal Guido, generaal Las Heras en de Onbekende Soldaat.

Het witte gebouw, het *Cabildo*, in koloniale

stijl dat niet direct aan de Plaza de Mayo staat was de oorspronkelijke zetel van het stadsbestuur onder de Spaanse overheersing. Het gebouw werd voltooid in 1751. De stad groeide en veranderde echter en zo werden delen van dit gebouw afgebroken om plaats te ruimen voor de Avenida de Mayo. In het kleine museum zijn schilderijen en meubels uit de koloniale tijd te zien.

Eten

Wie in Buenos Aires voldoende geld op tafel kan leggen, hoeft zeker geen honger te lijden. De prijzen zijn over het algemeen redelijk, de porties groot. En „groot“ is eigenlijk wel het leitmotiv. Er is bijvoorbeeld de *asado*, het traditionele Argentijnse braadvlees. Een buiten proportie grote barbecue. Niet wat stukjes vlees die op een rooster liggen te verkolen maar enkele complete biggen, geiten of schapen die op ramen gespannen boven een open houtvuur worden geroosterd. Meestal gebeurt dat in open lucht maar het belet niet dat sommige restaurants binnenshuis een dergelijk vuur gaan stoken. Zoals ik bijvoorbeeld zag in een duur restaurant in de totaal vernieuwde havenbuurt *Puerto Moreno*.

Wie een groot liefhebber is van vlees kan zich hier in Argentinië een delirium eten. De

Een asado

plaatselijke kookkunst steunt namelijk op biefstuk. De Argentijnen eten dit meerdere keren per week. Er zijn talloze soorten *bife*. Zoals de *bife de costilla* (wat aan de Noord-Amerikaanse T-bone steak doet denken) en de *bife de chorizo* hetgeen een soort ribstuk is. Als je het waagt een *baby bife* te bestellen krijg je niet een bescheiden lapje koe maar een homp die je met stijgijzers moet beklimmen. Het aanbod aan worsten is ook al groot. Met bijvoorbeeld de *chorizo* die kleiner en niet zo kruidig is als zijn Spaanse naamgenoot, de bloedworst *morcilla* en de *salchicha*. Dat laatste is een lang, dun

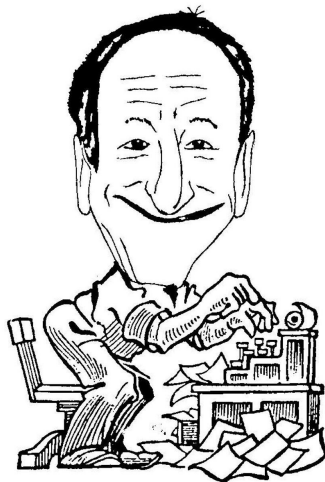
worstje. *Empanadas* zijn gevulde pasteitjes met rundvlees, kip of kaas, die gebakken of gebraden worden. Tijdens het eten wordt vaak Argentijnse wijn geschonken. Maar die wijn dat is nog een verhaal apart dat ik nog hoop te vertellen.

Wie niet zo geporteerd is voor al dat vleesgeweld moet ook al geen honger lijden want door de eertijds massale immigratie uit Italië zijn er zonder moeite exempels uit de keuken van dat land te bekomen. *Pasta's* en vooral *pizza's*. Wil je in een restaurant, café of *confitería* een pizza op je bord, dan heb je gewoonlijk de keuze uit klein, middel of groot.

Respectievelijk vier, zes en acht porties. Voor een paar redelijk goede eters kom je meestal wel toe met een middelgroot karrenwiel. Gedeeld met zijn tweeën, wel te verstaan. Vermits de zee heel dichtbij is, moet je ook niet ver zoeken om allerlei visgerechten te vinden. Argentijnen eten, vergeleken met West-Europa, erg laat. Tegen middernacht zijn restaurants nog steeds goed vol.

Sleet

Aan de gebouwen in de stad is de welvaart van weleer af te lezen. Vaak zijn ze geteisterd door de tand des tijd en gebrek aan onderhoud. Met kogelgaten in de gevels die een asterisk plaatsen in de bewogen geschiedenis van het land en de stad. Het stadsplan, althans van de oude stad, schijnt van Franse herkomst te zijn maar of dat ook waar is weet ik niet. Ik vind de woekerende hoogbouw flink vloeken met de rest van de omgeving. De tempels van het geld zijn, zoals overal, luxueus en goed onderhouden. Het Ministerie van Landverdediging is niet te schatten groot. Het Ministerie van Onderwijs is veel kleiner, sober en zelfs wat armtierig van aanzien. Algemeen oogt Buenos Aires een beetje morsig en aftands. Een tanguero met afgetrapte schoenen maar die nog steeds verleidelijk knipoogt.

© 2012
Michel Christiaens